

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Dienst Testen
Team Ketenregie

Bezoekadres:
Huis ter Heideweg 62
3705 LZ Zeist

www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

5.1.2e

5.1.2e

memo

Dit document beschrijft de achtergrond van het huidige testlandschap, factoren die de PCR testvraag beïnvloeden, stuurparameters en problemen bij sturen op deze parameters. Het eindigt met een voorstel voor de wijze waarop tot de aanbestedingsperiode de voorspelde hoeveelheid GGD PCR Covid-19 testen (inclusief veiligheidsmarge) aan de laboratoria toegewezen wordt in de Stuurhut. Het doel van het document is om de informatie in het teamcoördinatorenoverleg te delen en goedkeuring te krijgen voor voorgestelde werkwijze (besluit).

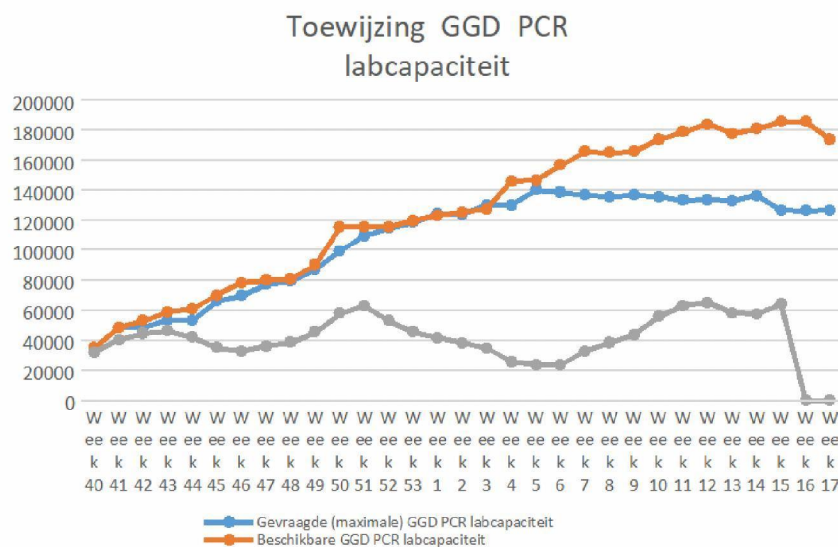
Aantal pagina's

1

Achtergrond.

Opschalingen vanaf okt 2020

Het COVID-testlandschap bestond eerst uit alleen regionale laboratoria, die altijd al samenwerkingsverbanden hadden met de GGD'en. Eind van de zomer was er een tekort aan testmateriaal en -capaciteit. Om dit op te lossen zijn commerciële (buitenlandse) laboratoria toegevoegd aan het testlandschap. Zowel de regionale laboratoria als de commerciële laboratoria zijn vanaf november geleidelijk gaan opschalen. Hierdoor kon rond de kerstperiode aan het benodigde aantal GGD PCR testen (zie figuur 1) voldaan worden.

Figuur 1: Gevraagde en beschikbare GGD PCR labcapaciteit oktober 20 – april 21 (exclusief grootschalig testen).

Toevoegen nieuwe contractlabs in jan-feb 2021

Vanaf eind oktober zijn voorbereidingen getroffen om een viertal extra laboratoria (5.1.1c) aan het testlandschap toe te voegen. Vanwege contractuele financiële afspraken die in januari ingingen was het noodzakelijk dat toewijzing aan GGD-straten snel plaatsvond. Het bleef echter ongeveer een maand onduidelijk op welk moment de laboratoria aan alle eisen zouden voldoen, aangesloten konden worden en hoe opschaling plaats kon gaan vinden.

Opstellen contracten regiolabs in jan-apr 2021

Na uitsturen van conceptovereenkomsten vonden eind februari de gesprekken voor contractering van regionale laboratoria plaats. Eind maart zijn de definitieve contracten opgestuurd.

Status 29-4-21: Nog steeds zijn niet alle contracten voor Q1 getekend (23 vd 32 gecontracteerd).

Begin april zijn addenda voor verlenging uitgestuurd, met een verlaging van het tarief. Voor laboratoria met een afnameverplichting op apparatuur is daarnaast de te reserveren GGD testcapaciteit in de addenda verhoogd. Overleg over deze verhoging vond naderhand plaats, waarna in ten minste 4 gevallen de aantallen wederom zijn aangepast.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Dienst Testen
Team

5.1.2i

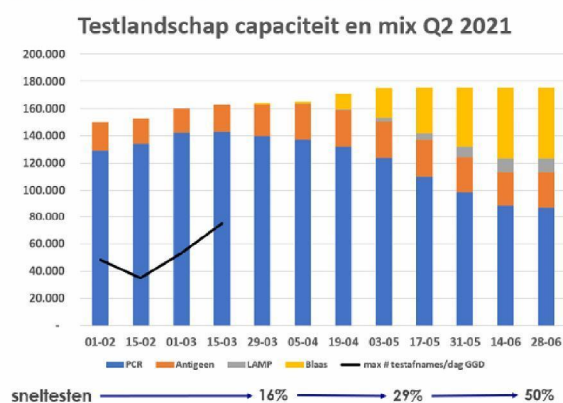
5.1.2i

Variabelen van invloed op PCR-testvraag mei - juli.

Hieronder staan verschillende variabelen die van invloed zijn op de vraag naar PCR testen.

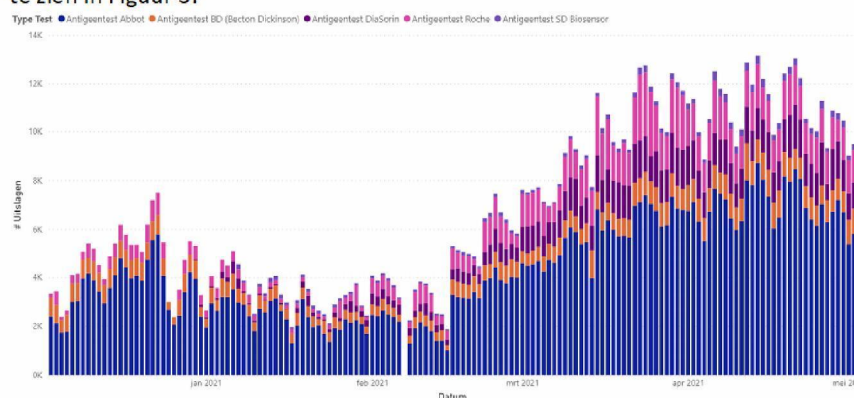
- Overgaan op LAMP / Blaastest / Antigeentesten
De regie voor het type test ligt bij de GGD. De roadmap van GGD GHOR (Figuur 2; Versie 7-4-21) illustreert dat introductie van sneltesten tot verminderde vraag naar PCR testen leidt. In de begeleidende tekst (Kenmerk: D21.073.AR; 12-4-21) staat dat eind juni een verdeling van 50% sneltesten en 50% PCR beoogd is. Het type sneltest (antigeen, LAMP, blaas) hangt daarbij af van snelheid van implementatie.

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Dienst Testen
Team

Figuur 2: Roadmap GGD GHOR (Versie 7-4-2021).

Sinds eind november worden *antigeentesten* uitgevoerd op (X)L-locaties. Hoewel specifieke doelgroepen (bijv. zorgpersoneel) op basis van de huidige triage een PCR test zullen krijgen, kan een groot deel van de mensen ook een antigeentest krijgen. Toename van antigeen over de tijd is te zien in Figuur 3.

Figuur 3: Toename aantal uitgevoerde antigeentesten over tijd.

Sommige regio's zitten al op 50% antigeen en 50% PCR, of zelfs meer antigeen dan PCR. Geluiden vanuit andere GGD regio's is dat zij ook graag

meer antigeen willen. In de GGD GHOR nieuwsbrief van 22-4 wordt hulp aangeboden voor verdere uitrol van antigeen (ook op reguliere locaties). Een aantal van de GGD'en heeft zich al bij Dienst Testen gemeld om de contractering van antigeen op reguliere locaties via ons te laten verlopen. De verwachting is daarom dat het aantal antigeentesten verder zal toenemen, ten koste van PCR.

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Dienst Testen
Team

Op dit moment zijn er twee regio's waarbij *LAMP testen* uitgevoerd worden. Implementatie heeft meer voeten in de aarde dan gedacht. Sensitiviteit van TNO LAMP zit tussen antigeen en PCR in, waarbij LAMP inmiddels dezelfde status heeft als antigeen (<https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/testen/verschillende-type-testen>). Qua snelheid wint LAMP het van de PCR. Verdere uitrol wordt verwacht.

Voor de *blaastesten* van Spoor 1 is het contract inmiddels getekend (4-5-21). Ook bij deze testen is implementatie niet eenvoudig (o.a. strenge eisen aan locatie). GGD GHOR heeft 500 blaasapparatuur testen ingekocht voor Spoor 1. Geschat wordt dat 30% van de testen opgevolgd dient te worden door PCR (of LAMP). Toch zal per saldo verdringing van PCR plaatsvinden bij implementatie van de ingekochte blaastesten.

- Spoor 2
Mensen kunnen straks door middel van testen in Spoor 2 weer deelnemen aan sociale activiteiten, het werkzame leven of fysiek onderwijs. Dit betekent dat minder (asymptomatische) mensen naar de GGD-teststraat zullen gaan voor een (PCR) test.

In eerste instantie was het idee dat de overcapaciteit aan PCR labcapaciteit (inclusief garantielabs) ingezet kon gaan worden voor Spoor 2a. Dat is gewijzigd in LAMP en blaastesten, waarbij PCR alleen geldt als fallback scenario. De laaggevoelige test voor Spoor 2a blijft antigeen, net als voor Spoor 2b en 2c geldt.

De verwachting is daarom dat vanwege Spoor 2 de vraag naar PCR testen in Spoor 1 daalt.

- Zelftesten
Zelftesten zijn bedoeld voor mensen zonder klachten. Deze testen vinden toepassing in Spoor 2b (werkzame leven) en Spoor 2c (fysiek onderwijs). Ook burgers hebben inmiddels de mogelijkheid om zelftesten bij de apotheek en supermarkt aan te schaffen.
Dit betekent dat een deel van de asymptomaten op de GGD-teststraten verdwijnen. Juist deze asymptomaten krijgen normaal gesproken een PCR test. Het aantal mensen dat bij een positieve zelftest een hertest bij de GGD laat doen (circa 500 / dag) compenseert de daling waarschijnlijk niet.

Ook is onbekend of zelftesten niet toch gebruikt worden door symptomaticen, inkomende reizigers uit hoogrisicogebieden of mensen die melding krijgen via BCO (uitgezonderd onderwijs), ook al staat op de bijsluiters dat zij niet tot de doelgroep behoren (Bron: (Lab)Inf@ct: COVID-19 (nieuw coronavirusinfectie) (105) – 2 april).

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Dienst Testen
Team

- **Vaccinaties**
Groepen die gevaccineerd zijn lieten een daling van het aantal positieve testen ten opzichte van niet-gevaccineerden (Bron: <https://coronadashboard.rijksoverheid.nl/artikelen/het-effect-van-vaccinatie-op-het-aantal-positieve-testen>).
Op basis van de leeftijdsverdeling (70+) van geteste personen geldt dit in het algemeen voor het aantal testen (positief + negatieve uitslag).
Voor week 17 zijn meer dan 700K prikafspraak ingepland: Steeds meer mensen zullen gevaccineerd worden.
Hoewel het nog niet zeker is dat alle vaccins even goed werken (voor bijv. alle varianten – (Lab)Inf@ct: COVID-19 (nieuw coronavirusinfectie) (106) 6 april), is de verwachting: Hoe meer mensen gevaccineerd zijn, hoe minder mensen zich zullen laten testen.
- **Nieuwe virusvarianten**
Er blijven nieuwe varianten ontstaan. Deze nieuwe varianten kunnen dusdanige veranderingen hebben dat zij meer besmettelijk zijn (hoger reproductiegetal). Daardoor kan de testvraag snel stijgen.
Aan de andere kant wordt onderzocht wat de invloed van varianten is op bescherming na vaccinatie / eerder doorgemaakte infectie ((Lab)Inf@ct: COVID-19 (nieuw coronavirusinfectie) (106) 6 april)). Het kan zijn dat de huidige vaccins niet tegen alle varianten werken, waardoor de testvraag kan gaan stijgen.
- **Seizoen**
Prognoses over het moment waarop de epidemie eindigt bevatten een grote mate van onzekerheid, omdat dit mede afhangt van gevolgen van versoepelingen van de lockdown. Een dalende trend van het aantal besmettingen en indirect dus het aantal testen tot de zomer wordt verwacht.
(Bron: <https://www.trouw.nl/binnenland/van-dissel-wacht-met-versoepelen-anders-duurt-de-derde-golf-langer~b3135f86/>).
- **Vakantiereizigers**
Per 15 mei gaat een quarantaineplicht gelden voor mensen uit hoog risico gebieden, die zich op dag 5 moeten laten testen. Dit zal in verhouding weinig impact hebben op het aantal testen.
Belangrijker kan zijn dat als mensen meer gaan reizen, ze ook meer kans lopen om besmetting op te lopen. Dit betekent niet alleen mogelijke introductie van nieuwe varianten, maar ook een stijging in het aantal PCR-testen.

- **Testbeleid en testbereidheid bevolking**
Het testbeleid, denk aan Spoor 2 en testen van asymptomaten op de GGD-teststraten, kan leiden tot zowel daling als stijging van de PCR testvraag. De testbereidheid is uiteindelijk bepalend. Uit een inventarisatie van eind maart blijkt dat >60% van de personen met klachten zich daadwerkelijk laat testen (bron: <https://www.rivm.nl/gedragsonderzoek/maatregelen-welbevinden> ronde 11 - 9 april 2021). Dat is een stijging ten opzichte van eerder. Het is de vraag of de testbereidheid niet gaat dalen, met Spoor 2 en zelftesten. Een lagere testbereidheid zal een daling naar GGD PCR testvraag tot gevolg hebben.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Dienst Testen
Team

Meest realistische scenario voor komende periode:

Voor alle typen testen is sinds week 17/18 een daling te zien. Alles samennemende is de verwachting dat de vraag naar juist ook PCR testen vanuit de GGD'en verder zal gaan dalen.

Stuurparameters:

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Dienst Testen
Team

5.1.2i

- **Duurzaam testlandschap**
Vanaf december 2020 is het 'duurzame testlandschap' gecommuniceerd. Dit duurzame testlandschap is een landschap met zo min mogelijk laboratoria per GGD-regio, waarbij het regionale lab de PRIO-stromen doet en het gekoppelde hoogvolume laboratorium de bulk wegdraait. Daarbij zijn expliciet percentages benoemt die aan bepaalde typen laboratoria zouden moeten worden toegewezen op basis van de GGD PCR labcapaciteit (bijlage I).

Problemen bij Sturen:

- 1) Er zijn al twee veranderingen doorgevoerd met betrekking tot het contract van de regiolabs (tarifiering en de duur). Het is juridisch een risico om aan een derde knop te draaien:
 - a. Bestaande straten verleggen van regio labs naar 5.1.2i labs
 - b. Bestaande straten verleggen van labs zonder bruikleenovereenkomst/afnameverplichting van VWS naar labs met een dergelijke verplichting.
- 2) Bestaande straten verleggen van labs zonder bruikleenovereenkomst/afnameverplichting van VWS naar labs met een dergelijke verplichting. Advies van onze juriste is dat verleggen van bestaande straten maximaal 10-20% mag zijn van de PCR teststraatcapaciteit, wat praktisch onuitvoerbaar is (logistiek, meerdere labs op 1 afnamelocatie onwenselijk). Je belast de GGD met een tiental samples die dan naar een lab met bruikleenovereenkomst/afnameverplichting van VWS moeten. Daarbij komt probleem 6 op.
- 3) Uutfaseren van regiolab op basis van innovatieve methode 5.1.2i in de regio en / of niet voldoen aan gestelde eisen 5.1.2i
- 4) Deel van de benodigde informatie onbekend en / of kan nog wijzigen.
 - a. Contractering is nog niet voltooid: aantallen zijn nog niet zeker en onderhandelingen lopen nog.
 - b. Voor bepaalde hoogvolume labs is het onzeker tot wanneer het contract (met 5.1.2i) loopt.
 - c. Wanneer prevalentie < 5% wordt
 - d. Implementatie sneltesten: De GGD heeft hierin zelf de regie en de gecommuniceerde roadmap is een richtlijn.
 - e. Lange termijn onzekerheid op PCR vraag (Zie Variabelen van invloed op PCR-testvraag mei - juli. Dit punt zal blijven en is reden dat we met een marge werken op de voorspelling om altijd voldoende capaciteit te reserveren bij de labs)
- 5) Laboratoria geven zelf aan de aantallen die vereist zijn om te voldoen aan de afnameplicht van VWS niet weg te kunnen draaien.
- 6) Momenteel (28-4-21) is de gemiddelde bezetting van alle laboratoria 37% van hun gecontracteerde capaciteit. Het aantal te verdelen PCR testen is lager dan aangeboden/gecontracteerde PCR labcapaciteit. Het aantal PCR testen dat overblijft na aftrek van aantallen voor 5.1.2i is laag. Daardoor blijven onvoldoende testen over om te verdelen over laboratoria met afnameplicht van VWS.
- 7) PRIO-stromen dienen gedaan te worden door de regiolaboratoria om de doorlooptijden te waarborgen.
- 8) De drie laboratoria die net boven de gecommuniceerde % van het duurzame testlandschap (bijlage I) uitkomen hebben ofwel een afnameverplichting ofwel doen slechts 1 straat + PRIO, waarbij het niet praktisch is (ook voor GGD) om stromen te verleggen.

Voorstel

Dit voorstel gaat over de transitieperiode vooruitlopend op de aanbesteding en een verlenging ter overbrugging naar de aanbesteding.

Sturen op meest schadelastbeperkende maatregelen:

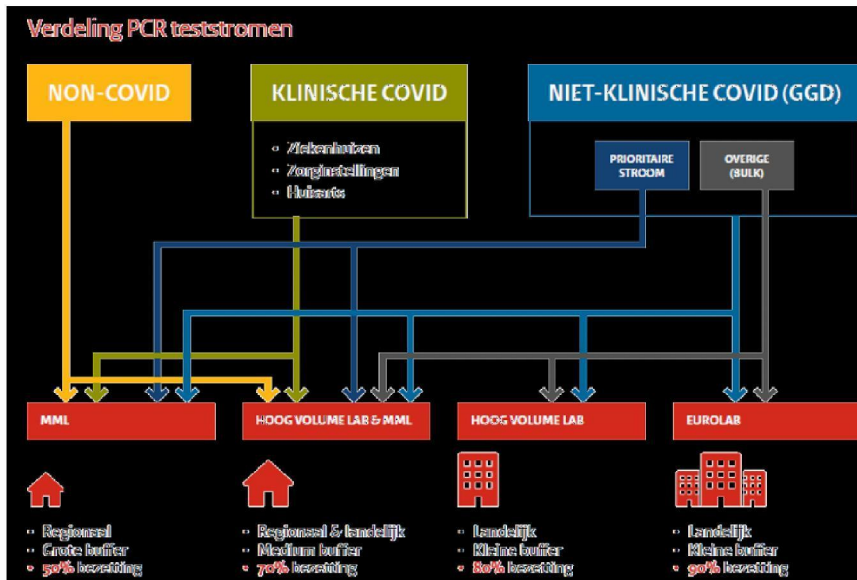
Op basis van daadwerkelijk aantal uitgevoerde PCR testen stromen van 5.1.2i onderling zo verdelen dat zij voor afgelopen periode allen op minimaal 120% van hun 5.1.2i zouden hebben gedraaid. Dit omdat de komende periode een daling in de testvraag verwacht wordt. Daarnaast ook gebruikmaken van het model en zorgen dat de voorspelde PCR vraag (weekgemiddelde zonder marge) die aan de 5.1.2i toegewezen wordt minimaal 120% van de 5.1.2i is.

Sturen op verbruiksmaterialen wordt gedaan voor de laboratoria met bruikleenovereenkomsten.

Volgorde toewijzing PCR-testvraag bij nieuwe straten en/of bij verdelen straten van uittredende labs en / of bij verleggen van straten vanwege laboratorium dat benodigde capaciteit niet heeft:

- Op garantieaantallen
Waar nog niet voldaan aan de 120% van de garantiestelling (op basis van daadwerkelijk uitgevoerd / voorspelde aantal testen).
- Op verbruiksmaterialen bij laboratoria met bruikleenovereenkomsten.
- Op basis van % voor het type lab volgens het duurzame testlandschap.

Bijlage I

Bron: 210218vraag en antwoordlijst Duurzaam Testlandschap Dienst Testen_DEFdocx (002)